

Trump Faşizminin Adice ve İşbirlikçi Bir Şekilde Savunulması: Gary Leupp'un Counterpunch'taki İlkesiz Saldırısı Üzerine

19.08.2020 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: 13 Ağustos 2020 tarihinde *Counterpunch* sitesinde Gary Leupp'un **“RCP, Faşizm, Başkan Bob Biden’ın Başkanlığını Destekliyor”** başlıklı tamamen iftira ve çarpıtmalarla dolu olan makalesi yayınlandı.

Bu iftiralar Bob Avakian’ın 1 Ağustos 2020 tarihinde web sitemizde de çevirisi yayınlanan revcom.us’taki tarihi önemdeki **“Şu Anki Acil Durum, Trump / Pence Rejimini Acilen Gönderme İhtiyacı, Bu Seçimlerde Oy Vermek ve Devrim İçin Temel İhtiyaç Üzerine”** açıklamasına karşı yazılmıştı.

Gary Leupp’un yazısına yanıtı içeren aşağıdaki makale 17 Ağustos 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlandı. Leupp’un dürüst olmayan, iftiralara dayanan temel olarak entelektüel ahlaktan noksan problemlili tarzının ve bilim karşıtı düşünce yapısının bir teşhiri olarak da ele alınabilecek bu yazının dikkatle okunması ve üzerine düşünülmesi gerekiyor. Çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.

Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/661/gary-leupp-unprincipled-attack-in-counterpunch-en.html>

Gary Leupp’ın Trump faşizmine yönelik *Counterpunch* web sitesindeki bahanesi -veya savunusu- entelektüel açıdan dürüst olmayan, ahlaki açıdan alçakça ve tehlikeli bir şekilde zararlıdır. 5 noktanın üzerinde durmak gerekiyor:

*** Leupp, Trump’ın faşist olamayacak kadar beceriksiz olduğunu iddia ediyor. Yanlış. Trump pek çok aptalca şey söylese de, şu an etkin bir**

faşist ekip oluşturdu ve faşist ajandasının pek çoğunu “başardı”.

Leupp şöyle diyor: “...Trump’ın dört kurmay heyeti vardı, bunlardan biri olan John Kelly, ona meşhur ‘kaçık’ ve ‘salak’ dedi. Dört bakanı vardı, Rex Tillerson ona ‘lanet olası bir moron’ dedi. Altı ulusal güvenlik danışmanı vardı, Jim Mattis’in onu ‘beşinci veya altıncı sınıf mezununa’ benzetti ve eleştirmeye devam etti: “Adam Beyaz Saray’ı yönetmekten aciz olduğunu gösterdi, sıkıyönetimi veya Yeni Düzeni pek de dayatamadı.”

Leupp’un aksine, bu tam olarak da Trump tarafından benimsenen yıkıcı yaklaşımın bir belirtisidir. Faşizmin gerektirdiği liberal burjuva demokrasisinin normlarını yıkmaya ya da faşist programı ve ajandasını keyifle uygulamaya yeterince hazır olmadığı veya istekli olmadığı şeklindeki düşünceyi insanlara yedirmek!

Leupp, Trump’ın sözünü yasa olarak kabul eden ve yasayı Trump’ın iradesine göre bükmeye istekli olan Hristiyan faşist Başsavcı Bill Barr’dan bahsetmiyor; ya da federal kolluk kuvvetlerini paramiliter güçler halinde bir araya getiren ve Demokratların yasa yapıcıları tarafından kontrol edilen şehirlere konuşlandırılan İç Güvenliğin başındaki Chad Wolf; veya binlerce Gestapo benzeri ICE ve Sınır Devriyesi görevlisini göçmenlere karşı düzenleyip bunlara yol veren ABD Göçmen Bürosu Başkanı Ken Cuccinelli; örneğin bunda Netflix dizisi *Immigration Nation* tarafından belgelenen niteliksel bir artış olması; ya da “Önce Amerika” politikasını savunan ultra-şovenist, Hristiyan faşist Dışişleri Bakanı Mike Pompeo.

Bu durum, programlarını uygulamaya hazır faşist bir kabinenin, Trump’ın emirlerini yasalarla veya toplum içinde veya egemen sınıfın diğer kesimlerinden gelecek muhalefetle kısıtlanmaması için bir araya getirilmesidir. Kabine ve rejimi belirleyen faşist misyonu daha da belirginleştiren şey, Tillerson, Mattis ve Kelly gibi generallerin ve ana akım muhafazakarların ayrılışlarıdır.

Leupp’un Trump’ın **“Beyaz Saray’ı yönetmekten aciz olduğu, sıkıyönetim veya Yeni Düzen’i çok daha az dayattığı”** şeklindeki ifadesinde Trump ve faşist rejiminin şimdiye kadar yaptıklarını tamamen görmezden gelme durumu mevcut! Leupp’in hüsnü niyetini Bob Avakian’ın (BA) anlattıklarıyla bir karşılaştırmak:

“Trump’ın Anayasal ilkeleri açık bir şekilde ihlal ettiğini görüyoruz; federal hükümet kurumlarından çeşitli fırtına askeri birlikleri göndererek muhalefeti cezalandırılmaya çalışıyor. Portland’ta, Chicago’nun iç mahallelerinde ve başka şehirlerde protestolara devam eden halkı bastırmaya çalışıyor.”

Buna ek olarak, Trump, federal mahkemelere gerici yargıçlar ordusunu etkin bir şekilde yığmış durumda. Leupp’a hayret etmemek mümkün değil.

**** Leupp, Trump’ın her bakımdan kelimenin tam anlamıyla Hitler’e benzememesi nedeniyle tehdit oluşturmadığını iddia ediyor. Yine yanlış - saçma bir şekilde yanlış.***

Leupp, Trump’ın “Neo-Naziler ve Ku Klux Klancılar arasında potansiyel taraftarı lejyonları” olduğunu bildiriyor, ancak hemen bize “Mussolini’nin Ulusal Faşistleri [1] veya Hitler’in Nasyonal Sosyalistleri gibi disiplinli bir faşist parti oluşturmadıkları” konusunda güvence veriyor. Faşist haydutların, bu hafta sonu Konfederasyonu ve açık beyaz üstünlüğünü savunmak için -veya Michigan’daki Demokrat milletvekillerine karşı- Stone Mountain, Georgia, Kalamazoo, Michigan da dahil olmak üzere ülke çapında seferber ve tezahür ettiğini görüyoruz. Bunlar otomatik tüfeklerle tepeden tırnağa silahlanmış, tam takım savaş teçhizatı giymiş ve ülkedeki en yüksek makam tarafından desteklenmiştir. Sendikaları ezici bir çoğunlukla Trump’ı destekleyen polislerden ve kanun görevlilerinden destek alıyorlar.

Leupp, NAZI Almanya’sında Hitler ile faşist konsolidasyonun düğüm noktalarına atıfta bulunarak “Reichstag yangını veya Kristallnacht (Kristal Gece) saldırılarının görülmediği” kehanetinde bulunuyor. Bu durum Avakian’ın şu açıklaması ile düşünülebilir: ***“Trump/Pence rejimi tarafından temsil edilen bu rejimin hakikatini ve yörüngesini göremeyen veya görmeyenler tarafından, sıklıkla küstahça bir kabul görmeme tavrı ile karşılandık. Bu kesimler mevcut rejimin halihazırda yapmış olduğu korkunç şeylerin çoğunu görmezden gelerek ya da bunları önemsizleştirerek tehlikeyi açıkça yok saydılar; ve daha sonra da bu rejim tarafından henüz yapılmayanları bu şeylerin yapılamayacağına dair birer “kanıt” olarak nitelendirmeye çalıştılar.”***

Avakian şu şekilde devam eder:

“şimdi, bu geç ve kritik zamanda, bu rejimin faşist doğasını ve önceki faşist rejimlerin uyguladığı dehşetle gerçek paralelliklerini “alarme geçirmeye çalışan bir abartı” olarak ele almak – işte bu yalnızca tarihteki hayati önemdeki dersleri değil, aynı zamanda Trump’ın Hristiyan faşistlere verdiği sözleri yerine getirdiği gerçeğinin önemi de dahil olmak üzere, mevcut durumun son derece tehlikeli gerçekliğini göz ardı etmek demektir.”

Leupp, “Ama Reichstag yangını veya Kristallnacht saldırısı yok ki” şeklindeki saçma kehanetinde, Trump’ın “Ekim sürprizi” ile seçimleri ertelemeye çalıştığına dair yaygın endişe ve alarm durumu [2] karşısında adeta bir huzur kehanetisi gibi görünüyor. Eğer seçimler yapılırsa, seçimleri kaybetme durumunda faşist haydutların iktidarda kalmaları için ağırıda bulunulması durumuna yönelik endişeler var. Colin Powell’in eski genelkurmay başkanı Albay Lawrence Wilkerson, Bill Maher’in *Real Time* programında bu olasılığı “sokaklarda kan dökülecek” şekilde tanımladı.

Leupp’ın faşizmin olmadığına dair gerekçeleri -ve evet, bunu basitleştirerek onunla işbirliği içinde olması- ABD’de Trump/Pence faşist rejimiyle güçlenen faşizmin tehlikesini ve insanlığın menfaatlerini küçümsemesi eğer çok tehlikeli bir şey olmasaydı, bundan ancak bir şaka olurdu. Leupp’ın ilerici bir sitedeki uzun ve sıkıcı açıklaması “kitleleri sakinleştirmeyi”, fel olarak kalmalarını sağlamayı ve hareketsizliği rasyonelleştirmeyi hedefliyor. Bu nedenle de ahlaki olarak iflas etmiş durumda. Metodolojik olarak, bir tarihsel fenomenin tam anlamıyla bir diğerini her yönden izlemesi gerektiğini söyleyen Leupp, belli ayrıntılarda açıkça ve doğal olarak farklılık gösterecek benzer dinamiklere sahip şeylerden ders çıkarmayı da imkansız hale getirmektedir.

**** Leupp, Trump’ın bir tür gizli pasifist olduğunu ima ediyor - nükleer silahlarla ilgili üç anlaşmayı bozmasına veya geri çekmesine, drone savaşlarını artırmasına, ABD’nin savaşta olmadığı bir ülkenin generalini öldürmesine ve diğer yaşanan benzeri görülmemiş derecede agresif müdahalelere rağmen bunu diyebiliyor.***

Leupp şunu ileri sürüyor; “Tweetleri aracılığıyla her gün kadın düşmanlığı, ırkçılık ve cehalet yayıyor. Peki ya savaş? Trump (kelimelerin ne anlama geldiğini bilmek zorunda değil) kendisini şimdiye kadarki ‘en militarist’ başkan ilan ediyor. Ama bu tamamen laftadır, ortada bir icraat yok.”

Öncelikle, kendisi kadın düşmanlığını ve ırkçılığı yalnızca çeşitli tweetlere ve retoriğe indiriyor. Leupp, kampanya duyurusunda Trump’ın Meksikalılar için “tecavüzcüler” demesinden, bu ulusu temizlemesi için kiralanan binlerce ICE görevlisinden, teröre maruz kalan milyonlarca göçmenden hiç bahsetmiyor, bunlar üzerine tek bir söz söylemiyor. Kürtaj hakkına ve doğum kontrolüne karşı kadın karşıtı program ve politikalardan tek bir kelime ile bahsetmiyor ya da federal yargı sisteminin Hristiyan faşistlerle istiflenmesi üzerine hiçbir şey söylemiyor.

Raymond Lotta’nın **“Trump’ın Savaş Taciri Olmadığını Düşünen Absürt ve Tehlikeli Fantezi”** makalesinde de gösterildiği gibi, Trump’ın ordu ve savaş üzerine “sırf laf, icraat yok” şeklinde kabul edilmesi ve Trump’ın gizli bir pasifist olarak görülmesi, eğer çok tehlikeli bir şey olmasaydı ancak abuk sabuk bir komedi olurdu.

Trump, “Önce Amerika” ajandasını Amerikalıların üstünlüğü retoriği ile “restore” ederken “hile” durumundan bahsederek zorunda olduğu gereklilikler ve belirli bir mantıkla diğer güçler üzerinde avantaj kazanmaya çalışıyor. Yeni nesil nükleer bombalar da dahil olmak üzere askeri harcamaları artırmış durumda ve “Nükleer bombalarımız varsa onları neden kullanamıyoruz?” diye sorduğu biliniyor. Avakian’ın dediği gibi, kendisi gerçekten de parmağı nükleer düğmede olan kaçık bir zorbadır – silah antlaşmalarından çekilmesinin, İran’a ve hatta Çin’e karşı artan saldırı ve savaş tehditlerinin ardından özellikle tehlike artmış bulunuyor. Olgulara bakacak olursak, Trump’ın İran nükleer anlaşmasını parçalaması, milyonlarca insanın korkunç acı çekmesine neden olan yaptırımları artırması ve üst düzey İranlı yetkili Qassim Suleimani’nin topyekün bir savaşa dönüşebilecek açıkça suikast ile öldürülmesi ne olacak? [3]

*** Leupp’in faşizm tanımı: “Hmm, olmadığı zamanlar haricinde o dediğim gibi bir şeydir”**

Leupp sorar: “Faşizm nedir?... Faşizm genellikle şirket ve devlet iktidarını birleştirmeye, demokrasiyi bastırmaya, ırkçı ideolojileri desteklemeye ve SAVAŞ YAPMAYA çalışır. Bazıları faşizmin kitle tabanlı bir parti ve karizmatik bir yönetici gerektirdiğini söyler. Sınıfsal analiz aracılığıyla [Leupp bunu öğretir] Avrupa faşizminin hangi yönlerinin Japonya’da olup olmadığını not edebiliriz; bu durum biraz entelektüel çaba gerektirir. RCP’de de eksik olan şey budur.”

Ne gerzekçe laf salatası ama! Gary Leupp, tüm entelektüel konuşma çabalarına rağmen, BA’nın on yıllar öncesine dayanan faşizm hakkında yazdığı her şeyi okumuş durumda mı? Sadece faşizmin ne olduğunu değil, kökleri ve altında yatan itici güçlerin ne olduğuna, Amerika’da açık beyaz üstünlüğü, kadın düşmanlığı ve Amerikan şovenizmine yoğunlaşan Hristiyan faşizmindeki belirli biçimleri ve tezahürleri nelerdir bunu biliyor mu? Yalnızca bir örnek olarak temel bir esere bakılabilir: *“Bob Avakian: The Need to Drive Out the Fascist Trump/Pence Regime and the Fundamental Need for Revolution.”* [Bob Avakian: *“Trump/Pence Faşist Rejimini Göndermek ve Devrim İçin Temel İhtiyaç”*]

Ancak öncelikle Leupp’in kriterli tanımına geri dönelim ve bunları bu rejime uygulayalım:

- **Şirket ve devlet iktidarını birleştirmek: Geçerli**
- **Demokrasiyi bastırmak: Geçerli**
- **Irkçı ideolojiyi teşvik etmesi: Geçerli**

Leupp’in savaş kriterlerini eklerseniz, ki bu kriterleri muhtemelen ülkeleri işgal etmek anlamına gelir, bu mantıkla NAZI Almanyası, Almanya’nın Polonya’yı işgal ettiği 1939 yılına kadar zaten faşist olamazdı, keza Mussolini’nin İtalya’sı da. Ve Franco’nun İspanyası [4] da savaş konusunda testi geçemezdi! Avakian açıklamasında şunu belirtiyor: *“... bu sadece korkunç politikalar meselesi değil, aynı zamanda en temel haklar olduğu varsayılan şeylerin acımasızca baskı ve ihlaline dayanan niteliksel olarak farklı bir yönetim biçimidir.”*

Avakian’ın yazdığı gibi: *“Bütün bunlar korkunç şeyler olsa da, bu sadece korkunç politikalar meselesi de değildir; bu durum acımasız baskıya ve en temel haklar olduğu düşünülen şeylerin ihlaline dayanan **niteliksel olarak farklı bir yönetim biçimidir.**”*

Avakian şunu belirtiyor:

“Trump’ın şu anda yaptığı bütün şeylerde, -buna Yüksek Mahkeme kararları ve emsalleri (örneğin, kürtağı yasaklama ve bayrak yakmayı cezalandırmak) için yaptığı açık çağrılar, tekrarlanan yasa ihlalleri ve kendisinin kanun olduğı şeklindeki ısrarı da dahildir- çok daha bariz bir faşist diktatörlüğün baş döndürücü gölgesini görebiliyoruz. **Faşizm şudur: vahşi kapitalist sistem adına açık ve agresif bir diktatörlük uygulamak, hukukun üstünlüğünü şiddet ve terörle çığneyip saptırmak ve derin toplumsal bölünme ve akut krizlerle başa çıkmak için (hem ülke içinde hem de küresel alanda) aşırı müdahale girişimleri.** Trump’ın “Eğitim Sekreteri” Betsy DeVos’un hamleleriyle -Hristiyan faşist olan kendisinin nihai amacı kamu eğitimi ve seküler eğitimi köktenci Hristiyan öğretisiyle değiştirmektir- “resmi (Hristiyan faşist) ideolojinin” Trump/Pence rejimi versiyonunun ana hatlarını görebiliriz. Yalnızca okul çocuklarının değil, toplumdaki herkesin beyaz Hristiyan faşist bir Amerika’ya sadakat sözü vermesi gereken bir durumun baş döndürücü gölgesinin farkına varabiliriz.”

Leupp’i bu gerçekliğı görmesini engelleyen ve kör eden nedir? Tüm tarih çağrışımlarına rağmen, belki de Leupp, Amerikan liberal burjuva demokrasisine ve onun kurumlarının istisna olduğuna dair inanca o kadar derinden bağı ki, kendisi onun -faşizmin- burada olamayacağına ve temelde burjuva demokrasisinin sınırları içinde olamayacağına içtenlikle inanıyor. Belki de burjuva seçimlerinin mantığında kendi tuzağına düşen ve bunun ötesini göremeyen Leupp, Bob Avakian’ı bu yarışmanın sınırlı koşullarında Biden’ı Trump’tan daha iyi olarak ortaya koymasını yanlış yorumluyor gibi görünüyor.

Gerçekte Avakian, Biden’e oy vermenin gerekliliğini belirtirken şunları söylüyor:

“Mesele Biden ve Demokratların “iyi” bir şeyi temsil edip etmedikleri ya da temel anlamda Demokratların Cumhuriyetçilerden “daha iyi” olup olmadığı değildir. Bu tarafların ikisi de iktidardaki siyasi partileri yönetiyor ve hiçbir aday en temel ve esas anlamda “iyi” bir şey temsil etmiyor. Biden anlamlı bir şekilde Trump’tan “daha iyi” değildir – bununla birlikte Trump da değildir ve faşist düzenin sağlamlaştırılması ve uygulanması açısından gerekli olan hareketin bir parçası olmadığı anlamına gelir.”

“Bu seçime, hangi adayın “daha iyi” olduğu şeklindeki bir bakış açısıyla yaklaşmak söz konusu olanın gerçekten derin risklerini ve potansiyel sonuçlarını anlamamak demektir. Gerçek şu ki, bu seçimlerden yalnızca tek bir “iyi” çıkabilir: Trump’a ve tüm faşist rejime kesin bir yenilgi yaşatmak. Bunu yapmak, Trump/Pence rejimi tarafından temsil edilen her şeye ve bu sistemin tüm baskı ve adaletsizliklerine karşı mücadeleyi sürdürmeye devam etmek için çok daha iyi koşullar yaratacaktır ve dünya halklarına büyük bir hediye olacaktır.”

Ancak Leupp buna atıfta bulunmaz veya buradan alıntı yapmaz ve Leupp’in uzun ve sıkıcı yazısını okuyan kimse de bunu bilemez!

*** Leupp: Sadece hatalı değil, entelektüel olarak da dürüst olmayan ilkesiz biridir.**

BA’nın konumunu çürüttüğünü iddia etse bile, Leupp’in entelektüel sahtekarlığı BA’nın **“Şu Anki Acil Durum, Trump / Pence Rejimini Acilen Gönderme İhtiyacı, Bu Seçimlerde Oy Vermek ve Devrim İçin Temel İhtiyaç Üzerine”** açıklamasındaki gerçek ifadelerine herhangi bir gerçek atıfta bulunmaz veya ondan alıntı yapmaz. Trump/Pence faşist rejimi ve yaklaşan seçimlerle neyle karşı karşıya olduğumuza dair kapsamlı bir analiz içeren açıklamanın tamamı ve yapılması gerekenler, Leupp tarafından faşist medyanın da çarpıtarak paylaştığı ve vizyonları ve ufukları daha da dar olan küçük burjuva sosyal demokrat reformistlerle paylaştığı basitleştirilmiş bir çarpıtma olan “Biden’a oy ver” sözüne indirgenmiştir.

Leupp’in biktırıcı yazısını okuyan hiç kimse, Avakian’ın bu rejimi ortadan kaldırmak için kitlesel siyasi direnişe yönelik ısrarlı ve tekrarlanan çağrılarını bilemez, buna bu açıklamanın başlarında yer alanlar da dahildir:

“Eğer bu rejim gücünü daha da pekiştirir ve korkunç hedeflerini uygulamada daha fazla hamle yaparsa, bu durum adaletsizlik ve baskıya direnme girişimleri açısından yıkıcı bir başarısızlıkla sonuçlanacaktır; ve büyük olasılıkla demokratik hakların savunucuları ve anlamlı ilerici reform savunucularının yanı sıra, temel devrimci değişim için mücadele yürüten örgütlü kuvvetlerin de acımasız bir şekilde bastırılmasına, hatta bu kesimlerin imha edilmesine yol açacaktır.”

“En temel anlamda, kitleleri bu faşist rejimin devrilmesi talebi etrafında harekete geçirme ihtiyacı, kurumsallaşmış beyaz üstünlenmeciliğine, polis terörüne ya da bu sistemin zorbalıklarına karşı diğer kitle hareketleri ile çelişmemektedir. Bütün bu mücadeleler temel bir birlik içindedir ve bütün bu mücadeleler çok önemlidir ve bunların hepsi karşılıklı olarak birbirini güçlendirici bir şekilde anlaşılmalı ve bu şekilde inşa edilmelidir.”

“Bu rejimi devirmek için sadece oy verilmesine güvenmek neredeyse kesin olarak çok kötü, hatta feci sonuçlara yol açacak bir durumdur. Bu durum özellikle de mevcut rejimin halihazırda yaptıkları ve Trump’ın seçimlere ilişkin söyledikleriyle daha da geçerlidir.”

Buradaki entelektüel standartların, özenin veya bütünlüğün Leupp’un açıklamasında tamamen eksik olduğunu görmek üzücü bir durumdur.

Leupp’in RCP’nin eşcinsellik konusundaki eski pozisyonunu çarpıtarak hatırlatması da bir başka örnektir. Birincisi, bu bahsedilen konuyla alakasız (non sequitur) bir durumdur. [5] İkincisi, RCP’nin Avakian önderliğindeki gerçek konumunun ve 17 yılı aşkın bir süreçtir titiz bir şekilde analiz edilen metodolojik hataların tamamen çarpıtılmasıdır. Bu çalışmalar **burada** ayrıca **burada** mevcuttur. Üçüncüsü, bunu Leupp’in parçasına öncelikle dahil etmenin asıl amacı, insanların BA’ın açıklamasının gerçek içeriğiyle etkileşime geçmesini engellemektir. Bu durum “linç kültürü” çağında alaycı bir şekilde hedefli bir iftiradır.

Bu durum, büyük bir tehlike anında entelektüel ve ahlaki açıdan dürüst olmamak demektir.

Özetle, Leupp’un saldırısı insanlığa ciddi bir zarar vermektedir. Bob Avakian’ın bu tehlikenin karakteri ve bununla nasıl mücadele edileceğine dair derin bir analizle ortaya çıktığı akut bir tehlike anında, Leupp, okuyucuları Avakian’ın açıklamasından uzaklaştırmak ve bu açıklamaları çarpıtmak için kendi platformunu kullanmaktadır. Bu durumu ancak ağır bir ifade doğru tanımlar ve bunu yine de söylemek gerekir: aktif işbirlikçilik.

Referanslar:

[1] Mussolini, 1930’larda Libya ve Etiyopya’ya savaş açtı (ve faşist İtalya 2.Dünya Savaşı’na dahil oldu). Mussolini iktidardaydı ve İtalya’da faşist rejimi hüküm sürüyordu – 1930’lardaki bu savaşlardan bir süre önce, 1922’de iktidara gelmiş ve bundan yaklaşık beş yıl sonra siyasi muhalefeti ortadan kaldırarak faşizmi pekiştirmişti. Faşistler daha önceden de faşisttir -ve faşist rejimler de faşist rejimlerdir- başka ülkeleri işgal etsinler ya da etmesinler durum budur.

[2] Bkz: “Bu Başkanlık Seçimi: Bir Düzine Florida, Uzayıp Giden Davalar, Pek Çok Fesatlık”.
<http://yenikomunizm.com/bu-baskanlik-secimi-cok-sayida-florida-uzayip-giden-davalar-pekcok-fesatlik/>

[3] Bkz: “America—the Lying, Deal-Breaking Aggressor in the Persian Gulf” ve “On the U.S. Assassination of Soleimani and the Heightened Danger of War” – revcom.us.

[4] Francisco Franco, İspanyol hükümetine ve 1939’dan 1975’e kadar faşist bir rejime başkanlık eden bir generaldi.

[5] Non sequitur, Latince “çıkartılamaz” anlamına gelir, daha önce yapılan argüman veya ifadeden mantıksal olarak çıkartılamayacak bir sonuç veya ifade anlamına gelir.